

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва і дизайну
Кафедра дизайну

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ОК.03 ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Галузь знань	<u>02 Культура і мистецтво</u>
Спеціальність	<u>022 Дизайн</u>
Назва освітньої програми	<u>Дизайн</u>
Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний телефон	E-mail
доцент кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін, кандидат педагогічних наук, доктор мистецтвознавства Татарнікова Анжеліка Анатоліївна	+38067-275-15-47	angelikatatarnikova75@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дизайн сьогодні – це невід’ємна частина розвитку суспільства XXI століття, а також одна з найважливіших сфер сучасної художньої культури, яка, безперечно, є необхідною для забезпечення життєдіяльності людини, відображення її духовних і матеріальних потреб. Сучасна дизайн-освіта спрямована на формування фахівця, який є носієм культурних цінностей, проектної культури та здатний до продуктивної художньо-творчої діяльності. Пошук моделі освіти, адекватної сучасному типу культури і відповідної новому етапу розвитку цивілізації, становить найактуальнішу проблему сучасної педагогіки.

Дисципліна «Педагогіка вищої школи» відноситься до обов’язкових освітніх компонент освітньо-професійної програми (ОПП) спеціальності 022 Дизайн та відіграє важливу роль у професійній підготовці здобувачів на другому (магістерському) рівні, оскільки: розширює загальний культурний кругозір, сприяє формуванню наукового світогляду, формує готовність до систематичної самоосвіти.

Освітня мета курсу «Педагогіка вищої школи» передбачає формування у здобувачів концептуального розуміння системи сучасної вищої освіти, набуття компетентностей необхідних для опанування загальнодидактичних методів, прийомів і засобів навчання, які застосовуються для організації освітнього процесу; формування пізнавального інтересу до педагогічної діяльності та забезпечення необхідними умовами для здійснення викладацької діяльності при підготовці майбутніх фахівців з дизайну.

Передумови для вивчення дисципліни: «Філософія», «Психологія та педагогіка», «Мультимедійні технології».

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Педагогіка вищої школи» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-професійною програмою:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі дизайну або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 5. Здатність розробляти та керувати проектами.

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 5. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки дизайнерів; планування власної науково-педагогічної діяльності.

СК 11. Здатність викладати фахові дисципліни в закладах вищої освіти з урахуванням специфіки навчання, творчих особливостей здобувачів освіти.

СК 12. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення тематичного матеріалу, вільно і впевнено презентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Навчальна дисципліна «Педагогіка вищої школи» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (ПРН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН 2. Розробляти науково-обґрунтовану концепцію для розв'язання фахової проблеми.

ПРН 3. Обирати певну модель поведінки при спілкуванні з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 5. Розробляти, формувати та контролювати основні етапи виконання проєкту.

ПРН 6. Формувати проєктні складові у межах проєктних концепцій; володіти художніми та мистецькими формами соціальної відповідальності.

ПРН 7. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі дизайну.

ПРН 11. Визначати естетичні проблеми дизайнерських шкіл та напрямків з урахуванням генезису сучасного художнього процесу в дизайні; мати синтетичне уявлення щодо історії формування сучасної візуальної культури.

ПРН 13. Обирати оптимальні методи викладання матеріалу студентській аудиторії в межах фахових компетентностей; вміти програмувати, організовувати та здійснювати навчально-методичне забезпечення фахових дисциплін.

ПРН 18. Планувати професійну діяльність у сфері дизайну відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку; провадити підприємницьку діяльність у сфері дизайну

ПРН 19. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у дизайнерську практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу			
ЕКТС	Всього годин	Лекційні	Практичні (семінарські)	Самостійна робота	Курс (рік навчання)	Семестр	Форма навчання	Обов'язкова / вибіркова
4	120	28	14	78	1	1	денна	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	Усього	у тому числі		
		Лекції	Практичні семінарські	самостійна робота
Модуль 1. Наукові основи педагогіки вищої школи				
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна.	10	2		8
Тема 2. Вища школа як педагогічна система: мета, завдання і зміст сучасної вищої освіти в Україні.	10	2	2	6
Тема 3. Загальна характеристика світового історико-педагогічного процесу.	12	4		8
Тема 4. Витоки і основні етапи становлення вищої школи в Україні.	10	2	2	6
Тема 5. Основи дидактики вищої школи.	10	2		8
Тема 6. Методологічне підґрунтя педагогіки вищої школи.	10	2	2	6
Модуль 2. Організація та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу				
Тема 7. Педагогічний процес як цілісна система.	12	2	2	8
Тема 8. Методи і форми навчання у закладі вищої освіти.	14	4	2	8
Тема 9. Професійно-педагогічна діяльність викладача закладу вищої освіти	8	2		6
Тема 10. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти і контроль результатів навчально-пізнавальної діяльності здобувачів у ЗВО.	12	4	2	6
Тема 11. Дизайн-освіта: загальні аспекти, етапи розвитку.	12	2	2	8
Усього годин	120	28	14	78

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Дисципліна «Педагогіка вищої школи» забезпечена навчально-методичним матеріалом за темами для виконання практичної та самостійної роботи, методичними рекомендаціями до виконання завдань, рекомендованою (основною і додатковою) літературою, зокрема в електронному вигляді, розроблені критерії оцінювання. Освітній процес відбувається в аудиторіях, що забезпечені доступом до Інтернет-мережі з використанням сучасного інформаційно-комунікаційного обладнання (комп'ютери, мультимедійна дошка, проектор), інформаційних систем (веб-сайт університету, он-лайн сервіс і ресурси бібліотечних каталогів, репозитарій).

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» включаються:

1. Опрацювання інформаційних джерел відповідно до зазначених у програмі тем.
2. Виконання завдань до практичних, семінарських занять.
3. Опрацювання матеріалу, що винесений на самостійне вивчення.
4. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної роботи	Форми самостійної роботи
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна: Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Предмет, мета, завдання та функції дисципліни.	Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення
Тема 2. Вища школа як педагогічна система: мета, завдання і зміст сучасної вищої освіти в Україні: Тенденції розвитку вищої освіти України на початку третього тисячоліття. Зміст і основи формування педагогічної системи закладів вищої освіти.	Аналіз документів МОН України, що регламентують організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти
Тема 3. Загальна характеристика світового історико-педагогічного процесу: Історичні аспекти розвитку педагогіки вищої школи. Соціально-історичні характеристики розвитку системи вищої освіти в Україні.	Підготовка доповіді, реферату, презентації
Тема 4. Витоки і основні етапи становлення вищої школи в Україні. Контрольна робота: Сучасний світовий освітній простір.	Опрацювання матеріалу до виконання контрольних завдань за заданою тематикою, виконання тестових завдань
Тема 5. Основи дидактики вищої школи: Закони дидактичного процесу. Принципи навчання у вищій школі.	Підготовка аналітичного есе
Тема 6. Методологічне підґрунтя педагогіки вищої школи: Структура методології педагогіки вищої школи. Рівні методології.	Опрацювання і письмовий аналіз рекомендованої літератури за темами
Тема 7. Педагогічний процес як цілісна система: Педагогічний процес у закладі вищої освіти. Структура та особливості освітнього процесу у вищій школі Основні компоненти та етапи організації педагогічного процесу.	Підготовка матеріалу до семінарського заняття відповідно до визначеної тематики

<p>Тема 8. Методи і форми навчання у закладі вищої освіти: Сучасні методи та технології навчання у вищій школі. Визначення методів навчання у закладі вищої освіти. Класифікації методів навчання. Характеристика форм організації навчання: форми теоретичної навчальної діяльності, форми практичної навчальної діяльності, контрольні форми навчальної діяльності.</p>	<p>Скласти стислий конспект за означеними тематичними напрямками, підібрати до кожного конспекту необхідну літературу</p>
<p>Тема 9. Професійно-педагогічна діяльність викладача закладі вищої освіти: Основні функції та напрями діяльності науково-педагогічного працівника ЗВО. Вимоги до особистості науково-педагогічного працівника ЗВО.</p>	<p>Зіставити різні погляди на основні проблеми даної теми</p>
<p>Тема 10. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти і контроль результатів навчально-пізнавальної діяльності здобувачів у ЗВО: Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи здобувачів. Система діагностики знань і умінь здобувачів у закладі вищої освіти. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень здобувачів.</p>	<p>Використанням методичних посібників та виконання практичних занять</p>
<p>Тема 11. Дизайн-освіта: загальні аспекти, етапи розвитку: Розвиток вітчизняної та зарубіжної дизайнерської освіти. Завдання, принципи, загальні особливості педагогічного дизайну. Педагогічний дизайн як проектна діяльність.</p>	<p>Підготовка доповіді, реферату, презентації</p>

5. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання
<p>Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» передбачає: поточний контроль, який здійснюється: - як усний контроль у вигляді індивідуального опитування, аналітичного есе, презентації; - як письмовий контроль в формі тестування, виконання практичних завдань.</p>	<p>60%</p>
<p>Індивідуальне навчально-дослідне завдання</p>	<p>20%</p>
<p>Форма підсумкового семестрового контролю - іспит</p>	<p>20%</p>
<p>Методи діагностики знань (контролю)</p>	<p>фронтальне опитування, індивідуальне опитування, презентації, усне повідомлення, наукова доповідь; розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань; екзамен.</p>

**8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ**

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних, семінарських занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час проведення письмового тестування, демонстрації презентацій.	30
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять, перевірка конспектів навчальних текстів, усний контроль у вигляді індивідуального опитування.	13
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	12
1.4. Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (проєкту)	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів проєкту.	20
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т. ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			80
<i>Підсумковий контроль:екзамен</i>			20
Всього балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (ДЛЯ ЕКЗАМЕНУ)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» А - від 90 до 100 балів. Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» В - від 82 до 89 балів. Здобувач вищої освіти володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» С - від 74 до 81 балів. Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» D - від 64 до 73 балів. Здобувач вищої освіти був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» E - від 60 до 63 балів. Здобувач вищої освіти був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» F – від 0 до 34 балів. Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	незадовільно	не зараховано
35-59 (3)	FX		
1-34 (2)	F		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Аніловська Г.Я. Університетська освіта : навч. посібник / Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Томаневич Л. М. Львів : «Магнолія-2018». 304 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для здобувачів магістратури. К. : Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.
3. Вовдюк Л. В. Сучасні інтерактивні методи проведення занять : [розглянуті метод мозгової атаки, «круглий стіл», дискусія, ситуаційний аналіз, метод «кейс-стаді», робота в малих групах, метод «займи особисту позицію», тренінг, прес-метод, «мікрофон», «коло ідей»] / Л. В. Вовдюк // Безпека життєдіяльності. 2018. № 2. С. 11-14.
4. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко Д., 2014. – 416 с. // Режим доступу: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. Вид. 2-е, стер. Київ : Знання, 2011. 486 с.
6. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник для здобувачів вищих навчальних закладів . К. : Центр учбової літератури, 2019. 472 с.
7. Педагогіка вищої школи : Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, І. Ф. Шумілова, О. М. Старокожко, О. Б. Голік. Бердянськ : БДПУ, 2020. 517 с.
8. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. / М. М. Фіцула. Вид. третє, перероб. і допов. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2013. 230 с.
9. Хрестоматія з педагогіки вищої школи : навч. посіб. / В. І. Лозова, А. В. Троцько, О. М. Іонова, С. Т. Золотухіна. За заг. ред. В. І. Лозової. Х. : Віровець А. П. «Апостроф», 2011. 408 с.

ДОДАТКОВА

1. Антонович Є. А. Теорія і методика дизайну в контексті розвитку концепції сучасного національного дизайну / Є.А. Антонович // Педагогіка вищої та середньої школи : зб. наук. праць. Спец. вип.: Мистецько- педагогічна освіта: проблеми та перспективи. Кривий Ріг : Вид-во КДГГУ, 2005. № 13.
2. Дидактичні системи у вищій школі: навчально-методичний посібник / Романовський О.Г., Солодовник Т. О.; за заг. ред. О. Г. Романовського. Харків : НТУ «ХПІ», 2016. 86 с.
3. Інновації у вищій освіті: глосарій термінів і понять / за ред. І. В. Артёмова; [уклад. : І. В. Артёмов, А.В. Шершун, С.В. П'ясецька-Устич]. Ужгород: ПП «АУТДОР ШАРК», 2015. 160 с.
4. Історія української школи і педагогіки: хрестоматія / упор. О. О. Любар; за ред. В. Г. Кременя. К. : П-во «Знання», 2003. 447 с.
5. Коваленко Є. І. Історія зарубіжної педагогіки: хрестоматія, навч. посібник для здобувачів ВНЗ / за ред. Є. І. Коваленка. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 664 с.
6. Методика викладання у вищій школі: навчально-методичний посібник / Уклад.: В.І. Кобаль. Мукачево: Вид-во МДУ, 2016. 203 с.
7. Татарнікова А. А. Особливості реалізації ідей дослідницько-орієнтованого підходу в німецькій системі професійної підготовки педагогів-музикантів. *Інноваційна педагогіка*. Науковий журнал. Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. № 40. С. 201-205. DOI:[10.32843/2663-6085/2021/40.42](https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/40.42)
8. Чебикін А. Художня освіта в Україні ХХІ століття (культуротворчий аспект) // Діалог культур: Україна у світовому контексті. Художня освіта : зб. наук. праць / [ред. кол.: І. А. Зязюн (голов. ред.), С. О. Черепанова (упоряд. і відп. ред.), Н. Г. Ничкало, О. П. Рудницька та ін.]. Львів : Світ, 2000. Вип. 5. С. 30-39.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Законодавство України (на офіційному порталі Верховної Ради України). Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
2. Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт: <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/>
3. Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України. Офіційний веб-сайт: <http://iitzo.gov.ua/index.html>
Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України. Офіційний веб-сайт: <http://ihed.org.ua/ua>